ושוין שמוכרה אלמנה כו'. הואיל ויש לו בה קידושין אע"פ שהן בעבירה דקידושין בחייבי לאוין: **אילימא דקדשה אביה.** לאותו שנתאלמנה הימנו לפני מכירה זו: **בקידושי יעוד.** שנתאלמנה מקידושי יעוד. וא"ת הלא ע"י אביה בתו לה והוה ליה מוכר לאישות ושוב אינו מוכרה לשפחות הא מתני'

ושוין שמוכרה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט האי אלמנה היכי דמי אילימא דקדשה אביה מי מצי מזבין לה הא אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות[מ] אלא לאו [נ]דקדיש איהי נפשה וקא קרי לה אלמנה [ס]אמר רב עמרם אמר ר' יצחק הכא בקידושי יעוד ואליבא דר' יוסי בר' יהודה [ע]דאמר מעות הראשונות לאו לקידושין ניתנו: איתמר מת ונפלה לפני אחיו ליבום אמר רב הונא אמר רב [פ]ממאנת למאמרו ואינה ממאנת לזיקתו כיצד עשה בה מאמר צריכה גט וצריכה חליצה וצריכה מיאון צריכה גט שמא נתרצה האב בקידושי שני צריכה חליצה שמא נתרצה האב בקידושי ראשון צריכה מיאון שמא לא נתרצה האב לא בקידושי ראשון ולא בקידושי שני ויאמרו אין קידושין תופסין באחותה לא עשה בה מאמר אינה צריכה אלא חליצה בלבד מאי אמרת תיבעי נמי מיאון שמא יאמרו אין קידושין תופסין באחותה הכל יודעים אחות חלוצה דרבנן [ק]דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי [א]אחות גרושה מדאורייתא [ב]אחות חלוצה מדברי סופרים [ג]הנהו בי תרי דהוו קא שתו חמרא תותי ציפי בבבל שקל חד מינייהו כסא דחמרא יהב ליה לחבריה אמר מיקדשא [ד]לי ברתיך לברי אמר רבינא אפילו למאן דאמר חיישינן שמא נתרצה האב שמא

אלא לאו דקדשה איהי נפשה וקרי לה אלמנה. אלמא בעי גט לו מיאון דלו גלו הכי לא קרי לה אלמנה וקשה לעולא דאמר אפי' מיאון לא צריכה וא"ת אמאי לא משני דמיירי כשקידשו להכי קרי לה אלמנה וי"ל כיון דשידך היינו כמו שקידשה אביה[א] וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה ומי מצי מזבין לה והא אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות ואי"ת ומגרושה לכהן הדיוט נמי מיקשי אפי' לרב ושמואל דהיכי משכחת לה גרושה לכהן הדיוט אי מיירי בשידכו מי מצי מזבין לה הא אין אדם מזבן כו' ואי מיירי בלא שידכו הא לא בעיא אלא מיאון והיכי קרי לה גרושה הא אינה אסורה לכהן וי"ל דלעולם מיירי בלא שידכו ומיירי שכך אירע שלא מיאנה אלא גירשה דאמת הוא שנפסלת לכהן באותו גט כימומה שהשיאוה אחיה ואמה דאם מיאנה לא נפסלה לכהן ואם גרשה פסלה מן הכהונה[ב] אבל ודאי פשיטא דלא בעי אלא מיאון[ג]: **צריכה** מיאון שמא **לא** נתרצה **לא** לראשון **ולא** לשני.

פירש הקונטרס שמא לא נתרצה לראשון כדי נסבה דאפילו נתרצה לראשון ולא נתרצה לשני[ד] קידושין תופסין באחותה דאחותו אלמלא דרבנן דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי [ה]אחות גרושה מדאורייתא [ו]אחות חלוצה מדברי סופרים [ז]הנהו בי תרי דהוו קא שתו חמרא תותי ציפי בבבל שקל חד מינייהו כסא דחמרא יהב ליה לחבריה אמר מיקדשא [ח]לי ברתיך לברי אמר רבינא אפילו למאן דאמר חיישינן שמא נתרצה האב בקידושי ראשון אחות אלמנה אלמא דאי לא נתרצה לראשון אינה אלא דרבנן ומאי דמשמע דאי לא נתרצה לראשון אינה אלא דרבנן אלמא דאי לא נתרצה לשני אינה אלא דרבנן ואפי' נתרצה לשני נמי אין המאמר שעשה השני אלא מדרבנן אלא אפי' אמרת לא נתרצה לראשון דאז אם נתרצה לשני אין קידושין תופסין באחותה שהרי קידושי שני הוו קידושין גמורין אפ"ה איכא למימר דשמא לא נתרצה אף לשני ואז קידושין תופסין באחותה ויאמרו דאין כו' ולהכי נקט לא נתרצה בשניהם וא"ת למה לי מיאון כיון דצריכה חליצה א"כ מיישינן שמא נתרצה לראשון וא"כ אפילו נתרצה נמי לשני קידושין תופסין באחותה כדפרישית דאחות חלוצתו דרבנן ואי אינו לומר שכך האמת שנתרצה לשני ולא לראשון שהרי הראשון עשה שלא כהוגן שקדשה שלא לדעת אביה והילכך איכא למימר דלא נתרצה לו אבל השני שלא עשה כל כך שלא כהוגן כמו הראשון שהשני היה סבור שהיתה זקוקה לו והילכך איכא למימר שנתרצה לשני ומה שהצריכה חליצה אינו אלא לרווחא דמילתא משום בני אדם שאינם בעלי סברא ויעלה על דעתם שנתרצה לראשון לכך הצריכה מיאון להודיעם שאינו מסופקים דשמא אינה אחותו של שני וקידושין תופסין באחותה[ט]:

הכל יודעים אחות חלוצה דרבנן דאמר ריש לקיש כאן שנה רבי אחות חלוצה דרבנן. שנינו ביבמות (דף מא.) המולץ ליבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתייבמת המגרש את אשתו ונשא אחיו את אחותה ומת אבל אחות אשתו המגרשת לאחר מיתה דעתו עליה וגיגל אללה ולכך עשו מכמיס תקנה בדבר שמא יארע שיקדשנה: כפירוש

מסורת הש"ס

ס) [לעיל יח ע"ב], ע) [כנס"י: דקדשה], פ) [לעיל יח:], ק) [לעיל יט:], ר) [לעיל יט:], ש) [ע"י יח: קז:], ת) יבמות מא., א) [ע"י ליתא בכנס"י], ב) [בדפו"ר: מתניתא, ולכ"ל], ג) [בדפו"ר ובכנס"י שבריש: בריכה אף], ד) [מוס' רי"ד מלמט: והלכך בריכה מיאון, ובכנס"י שבריש: והרוצה שמבריחין לה בט יאמר אחות גרושה היא ואין קידושין תופסין בה], ה) [בכנס"י שבריש: לרווחא דמילתא בקריבה], ו) [בכנס"י שבריש: תופסין שמא נתרצה האב], ז) [יבמות קה ע"ב], ח) [נדל"ל ונשא אחיו את אחותה ומת].

מוסף תוספות

א. דכיון דצריכה גט שמא נתרצה האב הרי כאילו קידשה ושוב אינו מוכרה לשפחות אחר אישות. תוס' הרא"ש. **ב.** ומשר"ה יכול האב למכרה דכיון דהוה סגי לה במיאון לא קרינא בה לשפחות אחר אישות. שם. **ג.** דקטנה מן האירוסין אין עושין בה מאמר שלא מדעת אביה כדאיתא לעיל [מד.]. רשב"א. **ד.** אלא להכי נקט [רש"י] נתרצה בראשון ולא בשני דבכה"ג אפי' גט מדרבנן לא הוה. תוס' הרא"ש. **ה.** והשתא נ"ל דדוקא נקט שמא לא נתרצה בקדושי ראשון ומשום הכי בעיא מיאון דאי ודאי נתרצה בקדושי ראשון סגי בחליצה להוכיח דלאו גט גמור הוא אלא משום דאיכא למימר שמא לא נתרצה בקדושי ראשון ויטעו לומר שנתרצה בקדושי שני וגט [עיקר] וחליצה דרבנן לכך בעיא מיאון. גליון תוס' שוך: וכע"ז בשלט"ל: א"נ משום דקא חייש דלימרו אינשי לא נתרצה בקידושי ראשון ובקדושי שני נתרצה וכו'.

מוסף רש"י

ושוין שמוכרה אלמנה. כשהיא אלמנה לכהן גדול. וקידושין תופסין לו בה דקידושין תופסין בחייבי לאוין (לעיל יח:). אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות. קיבל קידושין ומחכה אליו שנתאלמנה אין מחר ומוכרה לשפחות (לעיל יח:). **דקדיש איהי נפשה.** שלא ע"י אביה ונתאלמנה הימנו (לעיל יח:). **הכא בקידושי יעוד.** שנתאלמנה מקידושי יעוד, והלא היכנד מצי לזבוני ולא קרי ליה לשפחות אחר אישות, אליבא דר' יוסי בר' יהודה היא דאמר מעות הראשונות של מקנתה לאו לקידושין ניתנו. וכי מייעד לה, נעבדות שיש לו עליה מייעד לה, ואין קידושין אלו ע"י האב, ונזיקת הכתוב היא שיהיו קידושין, הילכך הדר מצי לזבוני (שם). כאן שנה רבי. ממשנה זו למדנו רבי (יבמות נ: מד:).

תוס' ר"י הזקן

מת. זה שקדש קטנה שיש לה אב שלא לדעת האב. בקדושי שני. ולא בקדושי ראשון ונמצא שקדושי ראשון אינן כלום וקדושי שני קדושין ומשום הכי צריך גט. בקדושי ראשון. והריא זקוקה ולא אכפת לן אם נתרצה במאמר שני אם לאו. אין קדושין תופסין. שהרי אחותה גירש בגט ונמצא שואת אחות גרושתו וה"א ערוה עליו מן התורה. אחות חלוצתו שאסורה עליו אינו אלא מדרבנן ומדאורייתא שרא ליה הילכך כ"ע מודו שאם קדשה צריכה גט. כאן שנה רבי. ביבמות פרק החולץ (מא. א) החולץ יבמתו ונשא אחיו את אחותה ומת חולצת ולא מתייבמת המגרש אשתו ונשא (ב)אחיו ומת פטורה מן החליצה ומן היבום ועליה אמר רבי שמעון בן לקיש כאן שנה רבי וכו'. ציפי. זיזין היוצאין מן הכותל. ברחוץ. וקטנה או נערה היתה. נתרצה. גבי קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה.

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ב מהל' אישורי ביאה הל"ט סמג לאוין קח טוש"ע אה"ע סי' טו סעי' כו:

נז ב מיי' פ"ח מהל' יבום הל"ב סמג עשין נב ולאוין קי טוש"ע אה"ע סי' קנד סעי' ג:

נח ג מיי' פ"ג מהל' אישות הל"ו סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לה סעי' ג ה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com